

|                                                                                    |            |                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------------|
| <b>Advies aan Provinciale Staten</b>                                               |            | <b>Uw contactpersoon</b><br>S. Neeskens<br>AD/STG          |
| Tbv Statenvergadering d.d.                                                         | 29-06-2020 | Doorkiesnummer +31 235145282<br>neeskenss@noord-holland.nl |
| Commissie NLG                                                                      |            |                                                            |
| Datum commissievergadering                                                         | 08-06-2020 |                                                            |
| <b>Onderwerp: Voordracht Zienswijzen 2020 financiële stukken recreatieschappen</b> |            | 18 juni 2020 1   6                                         |

Advies commissie NLG:

De *Voordrachten Zienswijzen 2020 financiële stukken recreatieschappen* als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 29 juni 2020

Uittreksel van het concept-verslag NLG 08-06-2020:

## 6. A-agenda Recreatieschappen

### 6.a Zienswijzen 2020 financiële stukken recreatieschappen (A-agenda NLG 08-06-2020)

#### *Eerste termijn*

De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft aan dat zijn fractie zich kan vinden in veel punten van de zienswijze. De PVV vindt het een goede zaak als er een algemene bestuurlijke discussie is over de omvang van de groeiende reserves in relatie tot de deelnemersbijdrage en het verhogen daarvan. Tevens ondersteunt de PPV het punt dat de recreatieschappen door de coronacrisis er verstandig aan doen om pas op de plaats te maken wat betreft de huidige uitgaven en de plannen voor de nabije toekomst.

Mevrouw **Er** (GroenLinks) merkt op dat GroenLinks het voornamelijk eens is met de punten die genoemd worden in de zienswijze. In hoeverre is echter bekend wat de coronacrisis voor de recreatieschappen zal betekenen? Deze vraag is al gedeeltelijk beantwoord bij agendapunt 4.b. Gedeputeerde Zaal ging toen voornamelijk in op Spaarnwoude. Is een en ander ook al inzichtelijk voor de andere recreatieschappen en wordt rekening gehouden met een verhoging van de bijdrage?

De heer **Kohler** (FvD) heeft bij de behandeling van agendapunt 4.b (Kaderbrief 2021) van gedeputeerde Zaal al een belangrijk deel van de antwoorden gehad op de vragen en suggesties van Forum voor Democratie. Zijn fractie is vooral blij met de geplande inventarisatie van de tekorten die mogelijk ontstaan. Dat de weerstandsvormogens van de verschillende recreatieschappen tekortschieten, is wel duidelijk.

Forum voor Democratie draagt de recreatiegebieden een warm hart toe. Zij is blij met de plannen. Op de begroting heeft de heer Kohler weinig commentaar. Hij blijft het echter jammer vinden niet de begroting van Geestmerambacht te zien, omdat de provincie zich daar een jaar geleden als partner uit heeft teruggetrokken. Als gevolg van ruzie over ziekenhuizen en gemeentelijke herindelingen tussen Heerhugowaard en Alkmaar dreigen die partners hun deelname in Geestmerambacht ook op te zeggen. Ook in Bergen wordt de deelname in Geestmerambacht heroverwogen. De heer Kohler zou graag zien dat de provincie hierin haar verantwoordelijkheid neemt en een bemiddelende rol gaat spelen.

De recreatiegebieden zijn van onschatbare waarde, vooral ook omdat ze de druk op de kwetsbare duingebieden verlichten. Wat FvD betreft mag de provincie daarom ruimhartiger bijdragen en zelfs initiatief nemen voor uitbreiding van het aantal recreatiegebieden in Noord-Holland. Wat FvD betreft mag er wel wat geld bij om dit te realiseren. Daarmee komt de heer Kohler op het zorgpunt dat ook door anderen is besproken. De inkomsten uit de gebiedsexploitatie worden in 2020 en wellicht in 2021 bij lange na niet gehaald. Spaarnwoude is alleen al voor 40% afhankelijk van de inkomsten uit gebiedsexploitatie, hetgeen best zorgelijk is. Ook het weerstandsvermogen biedt onvoldoende soelaas biedt. De gemeenten zullen voor die tekorten de portemonnee niet trekken, aangezien zij in deze crisis hun eigen zorgen hebben. De provincie zit op een grote zak met geld waarmee zij zich nauwelijks raad weet, gelet op de naïeve planloze actie om 100 miljoen euro vrij te maken voor het plaatsen van wat extra zonnepanelen in de provincie. Geld zoekt bestemming! TenneT en Liander staat het zweet in de handen. Er is nog helemaal geen infrastructuur. FvD zou liever zien dat deze zak met geld besteed wordt aan plannen die al klaarliggen en waarvan het resultaat realiseerbaar is en ten goede komt aan de inwoners. Om die reden ziet FvD graag dat de provincie de dreigende tekorten voor de recreatieschappen geheel gaat aanvullen, zodat de plannen waar natuur en bevolking bij gebaat zijn, gewoon doorgang kunnen vinden.

De heer **Zoon** (PvdD) meent dat de recreatieschappen geen gezonde basis hebben voor de toekomst. Het globale beeld is dat er minder geld gaat naar onderhoud, ontwikkeling en inrichting. Door onder meer de coronacrisis en maatschappelijke veranderingen ten aanzien van festivals stellen GS nu voor om een pas op de plaats te maken. Verwacht de gedeputeerde niet dat dat ten koste zal gaan van de ontwikkelingen of provinciale doelen als biodiversiteit en implementatie van NNN? Ook is het maar de vraag of de grotere efficiëntie die wordt voorgesteld, mogelijk is. Dat was immers al het beleid van de afgelopen jaren was. De Partij voor de Dieren zou dan ook graag van GS een alternatief horen op de zienswijzen onder punt 3. Is er geen andere manier dan de voorgestelde vermindering en versobering voor de komende jaren?

Mevrouw **Dekker** (CDA) wijst erop dat gedeputeerde Zaal bij de behandeling van agendapunt 4. al een aardig voorschot gaf op de inbreng van het CDA. Mevrouw Dekker leest tussen de regels van de financiële stukken door dat de recreatieschappen grote moeilijkheden ervaren, als gevolg van de onzekerheid van de ingeslagen weg van ambities alsmede de vraag of ze de kosten voor het achterstallig onderhoud kunnen opbrengen. Gedeputeerde Zaal refereerde reeds aan Spaarnwoude. Neem echter bijvoorbeeld Alkmaarder- en Uitgeestermeer, die op de begroting van het gebied IJmond tot aan Zaandam geen post "onvoorzien" hebben opgenomen. Iedere onvoorziene last heeft dus directe gevolgen, waardoor de uitvoering van beleid onder druk kan komen te staan. Het CDA sluit zich aan bij de uitspraak van gedeputeerde Zaal dat versobering van onderhoud niet aan de orde zou moeten zijn. Essentieel duurzaam beheer mag echt niet in het gedrang komen. Juist nu er meer gecreëerd wordt en tevens meer bezoekers geambieerd worden, is het investeren in een gebalanceerd aanbod van recreatie en natuur van bestendig belang. Het CDA ziet de toezegging van gedeputeerde Zaal eigenlijk wel zonnig in, en ook de toezegging dat ze de commissie op de hoogte zal houden.

Het CDA hoopt op een nieuwe lente en een nieuw geluid in Plassenschap Loosdrecht. De partij deelt de kritische zienswijze van de provincie betreffende de eerste begrotingswijzigingen en aangepaste tarieven van Plassenschap Loosdrecht. Ook deelnemend gemeente Wijdereen kan met de onvermijdelijke verhoogde bijdrage slechts met de grootst mogelijke moeite instemmen. Afgelopen donderdag 4 juni is er in de raadsvergadering een amendement van het CDA en een lokale partij unaniem op aangenomen waarin dit onderstreept wordt. Het CDA kijkt derhalve reikhalzend uit naar de eindrapportage van het onderzoeksbureau en naar de aparte zienswijze.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) geeft aan dat de PvdA zich grote zorgen maakt over in het bijzonder het Plassenschap Loosdrecht. Enkele collega-Statelieden hebben er al het nodige over gezegd. Mevrouw Jellema sluit zich daarbij aan. Zij had ook nog een betoog over de zorgen die de verschillende schappen hebben ten aanzien van de kosten voor het onderhoud en alle coronagerelateerde zaken. Gedeputeerde Zaal vindt dat er in eerste instantie maar moet worden geput uit de reserves. Dat staat ook in de stukken. Mevrouw Jellema ziet het echter als het enigszins vooruitschuiven van het probleem. Als je de coronaproblemen nu opvangt met de eigen reserve, sta je straks na uitputting alsnog voor een voldongen feit dat je kas leeg is. Wil gedeputeerde Zaal daar nog iets over zeggen? Voor het overige gaat PvdA akkoord met de voordracht.

Mevrouw **Alberts** (SP) merkt op dat recreatiegebied Twiske-Waterland bijvoorbeeld €75.000 in de boeken heeft staan ter voorbereiding van de camping ten behoeve van het festival Welcome to the Future. Nu dit als gevolg van de corona-ellende niet doorgaat, zou dat geld mooi kunnen worden aangewend voor de uitvoering van de beheertaken. Wil gedeputeerde Zaal dat inbrengen bij het schap? Zo ja, hoe gaat zij dat doen? Als je geld overhoudt, vloeit dat namelijk normaliter weer terug naar de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. Mevrouw Alberts zou het echter graag binnen het schap gebruiken voor de beheertaken.

Volgens de heer **Roosendaal** (VVD) heeft de coronacrisis twee belangrijke lessen opgeleverd voor de recreatieschappen. Als men niet mag reizen, is laagdrempelig en dichtbij huis recreëren een waardevol goed en van groot belang voor het welzijn van de stedelijke inwoners. Een andere les is dat sommige recreatieschappen financieel kwetsbaar zijn en voor een groot deel van hun inkomsten afhankelijk zijn van evenementen. Deze zijn nu echter niet aan de orde. GS merken in hun zienswijze terecht op dat de coronacrisis de recreatieschappen moet aanzetten tot een pas op de plaats wat betreft de huidige uitgaven en plannen voor de nabije toekomst. Niet alleen drogen marktinkomsten op; ook de participanten zullen mogelijk moeten bezuinigen, wat een weerslag kan hebben op hun financiële bijdragen aan de recreatieschappen. GS roepen op om grote financiële uitgaven uit te stellen of op te schorten. Ook roepen ze op om kritisch te kijken naar de uitvoering van beheertaken, zo goedkoop mogelijk te werken en dat op te nemen in de planning- en controlcyclus. De VVD neemt aan dat efficiënt werken altijd een uitgangspunt is bij de besteding van publieke gelden en vertrouwt erop dat de recreatieschappen dat ook de afgelopen jaren hebben gedaan. De VVD vraagt zich wel af wat er qua kostenbesparingswinst nog kan worden behaald door efficiënter te gaan werken en of daar echt de uitdaging in zit. Extra aandacht voor efficiëntie kan altijd helpen, maar belangrijker is om meer richting te geven aan de vraag voor welke taken, die voortvloeien uit de door de provincie meegegeven doelstellingen, ook een pas op de plaats kan worden gemaakt. Is er in het ontwikkelen en vaststellen van de nieuwe visies een grote rol voor biodiversiteit, de implementatie van het NNN-beleid, de MRA-agenda of bijvoorbeeld het versterken van het Markermeerbeleid?

De aantallen recreanten van het groengebied Amstelland zullen naar verwachting met 35% toenemen.

Hierdoor wordt het extra moeilijk om met minder geld steeds meer beleidsdoelen te realiseren. Daarom moet de provincie de komende jaren terughoudend zijn qua nieuwe verwachtingen aan de recreatieschappen. De boodschap zou moeten zijn om juist nu te blijven bij de kerntaken door bij te dragen aan laagdrempelige recreatie voor de stedelijke bewoner, bij te dragen aan een evenwichtig natuurlijk milieu en bij te dragen aan een harmonisch landschap en gezonde agrarische bedrijfsvoering. Er moet niet geïnvesteerd worden in nieuwe weidse vergezichten. Het draait nu om focus en het geven van vertrouwen aan de recreatieschappen wat betreft de invulling van hun kerntaken. Graag hoort de VVD hierover de mening van GS en de andere partijen.

Ten aanzien van de financiële stukken deelt de VVD de mening van GS niet dat het weerstandsvermogen a priori te hoog is. Juist in het kader van het afnemende maatschappelijke draagvlak voor meer evenementen en andere commerciële activiteiten, in combinatie met corona, is het wenselijk om eerst na te denken over de prioriteiten en de risico's, en daarna een nieuwe inschatting te maken van de inkomsten en uitgaven in de komende jaren. Pas dan weet je of je weerstandsvermogen groot genoeg is.

Over de jaarstukken heeft de Roosendaal de navolgende opmerkingen. Voor de vergelijkbaarheid van de prestaties vindt de VVD het verstandig dat de waarderings- en presentatieregels worden geharmoniseerd. Hetzelfde geldt voor de vraag of de afschrijvingen plaatsvinden op basis van werkelijke levensduur. In de stukken van de provincie wordt daar wel wat over gezegd, maar in stukken van de recreatieschappen niet.

In de stukken van Spaarnwoude is het interessant te zien dat zij het risico van tegenvallende inkomsten als middelhoog beschouwen. Gelet op de inbreng van voorgaande sprekers meent de heer Roosendaal dat voor Spaarnwoude sprake is van een hoog risico en dat het genoemde bedrag van €350.000 aan de lage kant is.

De heer **Zoon** (FvdD) hoopte dat de heer Roosendaal nog zou terugkomen op het begin van zijn betoog, waarin hij aangaf dat het juist in deze tijd zo belangrijk is om extra waardering te geven aan de recreatieschappen. Vervolgens beluistert hij toch dat een extra versobering nodig is. Wat nu als extra versobering niet mogelijk is? Is de heer Roosendaal dan bereid om extra financiële middelen beschikbaar te stellen richting de recreatieschappen?

De heer **Roosendaal** (VVD) gaf aan dat recreatieschappen prima in staat zijn om scenario's te maken waarover de Staten het vervolgens met elkaar kunnen hebben. Wat is nu echt belangrijk? We zullen met z'n allen de tering naar de nering moeten zetten. Nu zijn het toevallig de recreatieschappen, maar hetzelfde geldt vanzelfsprekend voor een heleboel andere zaken. Er moeten scherpe keuzes worden gemaakt over hoe kan worden bijgedragen aan wat echt belangrijk is, vooral op basis van goede informatie. De stukken zijn nog enigszins pre-coronagerelateerd. Samen met de recreatieschappen zal bekeken moeten worden wat er de komende jaren echt noodzakelijk is. Dat zal soms geen leuke consequenties hebben. Welke dat zullen zijn, moet later met elkaar worden gezien.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) is het met de heer Roosendaal eens dat de stukken pre-coronagerelateerd zijn. Dat is niet erg, maar het verbaast haar wel dat de heer Roosendaal op de behoudende toer gaat in de trant van "kijken wat er nodig is". De recreatieschappen proberen haars inziens juist heel innovatief te zijn en de vlucht vooruit te nemen om maar inkomsten te genereren. Dat moet de VVD aanspreken. Daar moet de provincie hen toch niet in beknotten? Is de heer Roosendaal dat met haar eens?

De heer **Roosendaal** (VVD) beaamt dat de provincie vertrouwen moet geven aan de recreatieschappen. Zij zou elk recreatiegebied heel krachtig drie hoofddoelstellingen moeten meegeven en hen daaraan moeten houden. Daarbinnen zouden de schappen de vrijheid moeten krijgen om zelf keuzes te maken.

De **voorzitter** bedankt de heer Roosendaal voor zijn bijdrage. Aansluitend heet zij mevrouw Gonggrijp (D66), nieuw lid van de commissie NLG, van harte welkom en geeft haar het woord voor diens bijdrage.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) meent, gelet op de bijdragen van de vorige sprekers, dat het wellicht goed zou zijn om binnenkort een sessie te plannen over de toekomst van de recreatieschappen en de manier waarop zij invulling geven aan hun taken. Bij de start van deze vergadering is aangegeven dat er een bijeenkomst zal worden gepland over de "bestuurlijke spaghetti". Zou die wat breder getrokken kunnen worden en ook met elkaar van gedachten kunnen wisselen over de andere onderwerpen die genoemd zijn?

De **voorzitter** kan zich voorstellen dat het op deze manier ingevuld wordt en raadt mevrouw Gonggrijp aan om dit vooral ook aan te geven in reactie op de mail die zij van de griffie zal ontvangen.

Beantwoording door gedeputeerde **Zaal** (D66):

Gedeputeerde **Zaal** wil vooropstellen dat zij ontzettend blij is om te horen dat de commissie NLG zo eensgezindheid is over het belang van de recreatieschappen en recreatie in het algemeen. Zij vindt ook dat een aantal sprekers terecht aangeeft dat de coronacrisis laat zien hoe belangrijk recreatie en groen rond de stad zijn voor Noord-Holland.

Bij de bespreking van de Kaderbrief is gedeputeerde m.b.t. Spaarnwoude al even ingegaan op de coronacrisis. Voor alle recreatieschappen wordt hetzelfde systeem gehanteerd. Er wordt een inventarisatie gemaakt van de impact en vervolgens wordt deze besproken in het bestuur van het betreffende recreatieschap. De komende weken staat er een DB gepland voor Spaarnwoude en vervolgens ook een voor het Plassenschap Loosdrecht. In al die DB's zal besproken worden wat de beste oplossing is om het eventuele gat te voorkomen. Gedeputeerde Zaal neemt de opmerking van mevrouw Alberts mee dat er wellicht ook geld op de plank blijft liggen en dat we moeten bekijken of en hoe we dat anders zouden kunnen besteden.

Gedeputeerde Zaal neemt de grote hoeveelheid aan nuttige input mee in de gesprekken met de besturen. Het lijkt haar goed om op een later moment, als de inventarisatie heeft plaatsgevonden en de gevolgen beter inzichtelijk zijn, daar met de commissie nog een keer over te spreken. Zij betwijfelt echter of het samen moet worden genomen met de discussie over de governance. Dat betreft een hele andere discussie, die mogelijk wel efficiency kan opleveren zodat er ook op dat punt voordeel kan worden behaald. Gedeputeerde neemt in ieder geval mee dat de commissie nog verder wil spreken over dit onderwerp. Voorts beaamt zij dat de stukken pre-coronagerelateerd zijn. Er zal in de toekomst derhalve wat veranderen. Het is goed om in scenario's te gaan denken.

Verschillende Statenleden hebben hun zorgen geuit over het Plassenschap Loosdrecht. Die zorg deelt gedeputeerde. Het evaluatierapport wordt volgende week verwacht. Naar aanleiding daarvan zal het in het DB en AB worden besproken wat de consequenties zijn. Ook daarvan zal gedeputeerde de commissie op de hoogte houden.

In de zienswijze stellen GS nadrukkelijk geen versoering voor, maar een pas op de plaats. Gedeputeerde

hecht eraan te zeggen dat dat iets anders is. Alleen ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen die veel geld kosten, vraagt de provincie aan de recreatieschappen om een en ander uit te stellen, omdat het nu druk genoeg is met de coronacrisis. Er wordt dus uitdrukkelijk niet versoerd; er worden enkel bepaalde nieuwe ontwikkelingen uitgesteld. De ambitie wordt evenmin verlaagd.

Bij de behandeling van de Kaderbrief heeft gedeputeerde Zaal niet gezegd dat de provincie de reserves blijft aanspreken. Zij heeft enkel aangegeven dat het voor Spaarnwoude nu opgelost is door het achterstallig onderhoud uit de reserves te betalen. Daarbij heeft zij erop gewezen dat die reserves geen onuitputtelijke bron vormen. Voor de toekomst zullen deze waarschijnlijk geen soelaas bieden, zodat er gekeken moet worden naar andere scenario's.

Over de governance vindt op 25 juni a.s. een conferentie met de besturen plaats. In het najaar wordt ook de commissie NLG betrokken. Voorts zit de recreatievisie in de pijplijn, waarin de provincie Noord-Holland haar uitgebreide visie zal geven op recreatie in de provincie. Deze wordt eind 2020 dan wel begin 2021 verwacht.

De heer **Zoon** (PvdD) vraagt of de ontwikkeling van NNN wel of niet onder de "pas op de plaats" valt.

Gedeputeerde **Zaal** antwoordt dat die er niet onder valt.

Mevrouw **Dekker** (CDA) hoort gedeputeerde Zaal terecht zeggen dat de reserves geen onuitputtelijke bron vormen. Echter, in het Uitvoeringsprogramma Spaarnwoude 2040 staat er opgenomen dat er wel degelijk een bescheiden start is gemaakt met het aanspreken van de reserves. Dus de financiële gevolgen van de projecten 2020–2021 die al zijn opgestart ten aanzien van Spaarnwoude Park zijn nu al merkbaar. Wat is het idee van gedeputeerde Zaal daarover?

Gedeputeerde **Zaal** antwoordt dat er gedurende twee jaar uit de reserves wordt geput. Om die reden is er niets opgenomen in de Kaderbrief. Aansluitend wordt verder gekeken en geldt de pas op de plaats.

De heer **Kohler** (FvD) heeft kort gewezen op Geestmerambacht, waarin de provincie geen participant meer is. Gaat gedeputeerde zich daarmee bemoeien, in die zin dat drie belangrijke participanten (Heerhugowaard, Alkmaar en Bergen) op het punt staan om hun bijdrage terug te trekken? Dat zou behoorlijk desastreus zijn voor dit belangrijke gebied in de kop van Noord-Holland.

Gedeputeerde **Zaal** antwoordt dat, gelet op het feit dat de provincie geen participant meer is in Geestmerambacht, zij niet inziet hoe GS die rol zou kunnen vervullen. Als burger vindt zij het ook een ontzettend belangrijk recreatieschap. De Staten zouden zich echter moeten wenden tot de lokale partijen om te kijken wat eraan gedaan kan worden. De provincie Noord-Holland heeft hierin niet langer een rol.

De heer **Kohler** (FvD) is het daar niet mee eens. Zijn partij zal de gemeenten erop aanspreken.

De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn en dat de zienswijzen als hamerstuk worden doorgeleid naar PS.